Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Delegatiebesluit wijzigen omgevingsplan tijdelijke (nood)stroomgeneratoren Strijkviertel

Beleidsveld	Energie en Klimaat
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Paula Schulze
Kenmerk	31950320/2025mmdd/PS
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bevoegdheid te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders om het omgevingsplan vast te stellen voor de realisatie van tijdelijke (nood)stroomgeneratoren voor maximaal 15 jaar op het nieuw te realiseren bedrijvenpark Strijkviertel.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Met dit besluit delegeert de raad de bevoegdheid voor het wijzigen van het nog vast te stellen ontwerpbestemmingsplan voor het circulaire bedrijventerrein Strijkviertel aan het college. Met de beoogde omgevingsplanwijziging wordt het plaatsen van tijdelijke stroomgeneratoren voor maximaal 15 jaar planologisch mogelijk gemaakt.

Context
Aanleiding
Het stroomnet in Nederland loopt vol. In de provincies Flevoland, Gelderland en met name Utrecht is de situatie nijpend. Dit komt mede omdat de gasprijzen enorm zijn gestegen door de geopolitieke ontwikkelingen. Hierdoor is de elektrificatie van huishoudens en bedrijven sneller gegaan dan gedacht. In onze regio wordt congestie vooral veroorzaakt door de autonome groei van volledig elektrische warmtepompen en laadpalen. Totdat het hoogspanningsnet in de provincie Utrecht is uitgebreid komen de netbeheerders naar verwachting minimaal 250 megawatt (MW) aan netcapaciteit tekort. Dit is nog exclusief de huidige wachtrij voor grootverbruikers.

Oud minister Jetten maakte in de kamerbrief van 18 oktober 2023 bekend dat er aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn in o.a. de provincie Utrecht. Doen we dat niet, dan dreigen er vanaf 2026 meer en langdurige stroomstoringen te ontstaan. In de Kamerbrief van 25 april 2024 is beschreven welke maatregelen op korte termijn voor meer ruimte op het elektriciteitsnet moeten zorgen in Utrecht. Een van deze maatregelen is het plaatsen van (nood)stroomgeneratoren. Dit is nodig om te zorgen dat de elektriciteitsvoorziening in de provincie veilig en betrouwbaar blijft. De maatregelen moeten ook voorkomen dat kleinverbruikers op de wachtlijst komen en dat daarmee o.a. woningbouw en het midden- en kleinbedrijf niet meer aangesloten kunnen worden.

Op 10 september jl. is de raad geïnformeerd dat Stedin binnen de gemeente Utrecht een geschikte locatie heeft gevonden om tijdelijke stroomgeneratoren te plaatsen. Deze locatie is het nieuwe bedrijventerrein Strijkviertel. Recent hebben de gemeente Utrecht en Stedin hiervoor een grondovereenkomst getekend.

De generatoren moeten uiterlijk in de zomer 2026 gerealiseerd zijn om stroomuitval in de winter van 2026/2027 te voorkomen. De omvang van de installatie maakt dat deze aangemerkt wordt als zogenaamde ‘grote lawaaimaker’ waarvoor zonder omgevingsplanwijziging (met geluidsproductieplafonds) geen omgevingsvergunning afgegeven kan worden.

Om de installatie in de winter van 2026/2027 al te kunnen gebruiken, moet de vergunning uiterlijk in maart 2026 verleend zijn. Zo is er nog voldoende tijd om de installatie te bouwen. De vergunning kan pas verleend worden als het omgevingsplan voor de stroomgeneratoren in werking is getreden. Vanwege de procedurestappen van wijziging van het omgevingsplan (ketenoverleg, zienswijzeperiode) en de bestuurlijke aanlevertermijnen is een raadsbesluit op het omgevingsplan voor de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren vóór de gemeenteraadsverkiezingen (in februari 2026) niet haalbaar; de eerste raadsvergadering na de verkiezingen wordt pas in mei 2026 verwacht.

Noodstroomgeneratoren
Het doel van de (nood)stroomgeneratoren is om regelbaar (flexibel) vermogen op strategische plekken in het Utrechtse elektriciteitsnet beschikbaar te hebben. In totaal zijn er 60 MW aan (nood)stroomgeneratoren nodig in de hele provincie. Hiermee kan de netbeheerder het elektriciteitsnet op de juiste plekken en op de juiste (piek)momenten ontlasten. De installaties worden dus aangezet op het moment dat het druk is op het stroomnet. Dit kan zijn bij de algemene dag-pieken, maar ook in specifieke situaties wanneer er veel stroomverbruik is, bijvoorbeeld bij extreme kou. Op de locatie Strijkviertel wordt in totaal 30MW aan gasgeneratoren gerealiseerd. Er worden 12 zogenoemde ‘Gen-sets’ (generator-sets) van 2,5MW geplaatst op de locatie. Deze (nood)stroomgeneratoren gebruiken gas om stroom op te wekken en zullen maximaal 15 jaar in gebruik zijn. Op het moment dat het stroomnet uitgebreid is, zijn ze niet meer nodig. Zie onderstaande afbeeldingen voor de locatie en een impressie van de installatie.

Juridische context
De gemeenteraad is op basis van artikel 2.4 Omgevingswet bevoegd gezag voor het vaststellen van het omgevingsplan. Op basis van artikel 2.8 Omgevingswet kan de raad een besluit nemen om de vaststelling van een omgevingsplanwijziging te delegeren aan het college van B&W. De gemeenteraad moet hier expliciet toe besluiten.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de regelbare opwek een activiteit is die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken in de zin van art. 5.78b, lid 1b Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierbij kan niet worden voldaan aan de uitzondering die art. 5.78b, lid 2 Bkl biedt (standaardwaarden voor geluid op een afstand van 50 m vanaf de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht). Dit heeft tot gevolg dat voor de stroomgeneratoren niet de procedure van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) doorlopen kan worden , maar dat hiervoor een omgevingsplanwijziging nodig is waarin geluid geborgd wordt.

Beslistermijn
De omgevingsplanwijziging moet uiterlijk in februari 2026 (door het college) vastgesteld worden. Hiervoor is (vooraf) een door de gemeenteraad genomen delegatiebesluit nodig. Gezien de maatschappelijke urgentie van dit thema en het feit dat delegatie essentieel is voor het behalen van de planning is behandeling zo snel mogelijk gewenst (uiterlijk 21 november 2025).

Beoogd effect
Door delegatie van het besluit om het omgevingsplan vast te stellen zorgen we voor een kortere proceduretijd. Hierdoor kunnen de tijdelijke stroomgeneratoren nog op tijd (vóór de winter 2026/2027) geplaatst worden.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Raadsbrief voortgang Uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 (6 december 2024)
- Raadsbrief Delegatiebesluit Strijkviertel (10 september 2025)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bevoegdheid te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders om het omgevingsplan vast te stellen voor de realisatie van tijdelijke (nood)stroomgeneratoren voor maximaal 15 jaar op het nieuw te realiseren bedrijvenpark Strijkviertel.
Argumenten	
1.1	Delegatie is de enige manier om de benodigde omgevingsplanwijziging voor de stroomgeneratoren op tijd af te ronden.
	In de kamerbrief van 18 oktober 2023 kondigde oud minister Jetten aan dat netcongestie (stroomuitval) al in de winter van 2026/2027 kan optreden. In het voorjaar van 2025 heeft Stedin een aanbestedingsprocedure doorlopen en een contract gesloten met het Utrechtse bedrijf Flexpowernet dat in samenwerking met Rolls-Royce Solutions Benelux de plaatsing van de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren verzorgt. De planologische procedure kon niet opgestart worden voordat het contract met de externe aanbieder was geregeld, omdat voor het doorlopen van de planologische procedure de specificaties van de installatie bekend moeten zijn. Wel is het essentieel dat de planologische procedure in Q1 2026 is afgerond. Vanwege de procedurestappen van een wijziging van het omgevingsplan (ketenoverleg, ter inzagelegging en de bestuurlijke aanlevertermijnen) is een raadsbesluit op de omgevingsplanwijziging voor de (nood)stroomgeneratoren vóór de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 niet haalbaar. Dit is een risico voor de tijdige plaatsing van de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren (en daarmee netcongestie/stroomuitval).
1.2	De tijdelijke noodstroom voorzieningen kunnen alleen via een wijziging van het omgevingsplan mogelijk worden gemaakt.
	De (nood)stroomgeneratoren zijn een tijdelijke voorziening voor maximaal 15 jaar. Tijdelijke en concreet uitgewerkte voorzieningen worden in Utrecht meestal mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) waarvoor het college van B&W bevoegd gezag is. De enige reden dat er voor deze tijdelijke voorziening een omgevingsplanwijziging in procedure wordt gebracht, is dat zogenoemde grote lawaaimakers (die niet voldoen aan de uitzondering van artikel 5.78b lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving) op grond van de Omgevingswet alleen via een omgevingsplanwijziging mogelijk gemaakt kunnen worden, zodat de geluidproductieplafonds als onderdeel van het omgevingsplan vastgesteld kunnen worden. In het omgevingsplan wordt geregeld dat er geen andere grote lawaaimakers dan de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren zich mogen vestigen. In het omgevingsplan wordt ook geregeld dat als de (nood)stroomgeneratoren verdwijnen, er wordt teruggevallen op de planologische regeling van het Bestemmingsplan van het circulaire bedrijventerrein Strijkviertel, zoals dat door de raad wordt vastgesteld. Het gewijzigde omgevingsplan zal de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren niet langer toestaan dan nodig.

1.4	<u>De (nood)stroomgeneratoren zijn volgens de wet een ‘grote lawaaimaker’, maar de daadwerkelijke impact van de gasgeneratoren op de omgeving is beperkt</u>.
	De (nood)stroomgeneratoren zijn volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving ‘een grote lawaaimaker’ vanwege de aard van de activiteit. De daadwerkelijke geluidsniveaus ten gevolge van de (nood)stroomgeneratoren zijn lager dan de geluidsniveaus ten gevolge van het wegverkeer op de A12 en A2. Daarnaast is de verwachting dat de installatie slechts sporadisch aan staat. Met de Omgevingswet zijn geluidsproductieplafonds geïntroduceerd, Deze dienen ter bescherming van de geluidgevoelige functies in de omgeving. Bij de bepaling van de geluidsproductieplafonds wordt gekeken wat de geluidproductie op geluidreferentiepunten van de (nood)stroomgeneratoren mag zijn zonder dat de maximale waarden voor geluidbelasting op gevoelige gebouwen worden overschreden. De (nood)stroomgeneratoren zorgen voor geen/zeer beperkte toename van geluidbelasting voor gevoelige functies en daarmee blijft de impact voor de omwonenden beperkt.
1.5	<u>Strijkviertel is in de gemeente Utrecht de enige locatie die voldoet aan de criteria voor tijdelijke (nood)stroomgeneratoren</u>
	Stedin heeft onderzoek uitgevoerd naar potentiële locaties waar tijdelijke (nood)stroomgeneratoren geplaatst kunnen worden. Geschikte locaties moeten aan een aantal criteria voldoen om in aanmerking te komen: - Voldoende ruimte beschikbaar (minimaal 1250 m² per 10 MW die geplaatst worden) - Nabijheid van Stedin onderstations - Nabijheid van gasinfrastructuur - Hoe dichter de locatie bij het knoppunt Breukelen-Kortrijk, hoe beter de stroomgeneratoren netcongestie kunnen verzachten - Geen planologische belemmeringen zoals o.a. Natuur Netwerk Nederland, Natura 2000-gebied, Weidevogelkerngebied, Rijks beschermde buitenplaatsen, UNESCO-werelderfgoed. - Geen woningen in de directe nabijheid vanwege geluid Stedin heeft potentiële locaties onderzocht waarop de inzet van de stroomgeneratoren het meest doelmatig zijn; de locaties zijn verdeeld over 7 gemeentes in de provincie Utrecht. De hoogspanningsstations gelegen in de gemeente Utrecht behoren tot deze categorie en daarom heeft Stedin i.s.m. de gemeente een locatie zoekproces doorlopen. De ruimte in Utrecht is beperkt, omdat veel locaties te dicht bij woningen liggen. Daarnaast is mogelijke stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen bij locaties aan de noord(oost)zijde van Utrecht een beperkende factor. Utrecht Science Park en bedrijventerrein De Wetering zijn beide als mogelijke locaties afgevallen omdat ze niet aan alle (technische) eisen konden voldoen. Strijkviertel is een van de weinige locaties die voldoet aan alle bovengenoemde eisen. Stedin kan hier de helft van het totale benodigde vermogen aan (nood)stroomgeneratoren in de Provincie Utrecht op één locatie kwijt. Dit beperkt de maatschappelijke kosten voor deze maatregel. Stedin is verder in gesprek met één andere gemeente over een concrete locatie om 10 MW aan stroomgeneratoren te plaatsen. Op dit moment komt Stedin locaties tekort om de resterende 20MW te kunnen realiseren.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	<u>Nood(stroom)generatoren passen niet binnen het circulaire profiel van bedrijvenpark Strijkviertel</u>
	Het bedrijvenpark Strijkviertel is bedoeld voor arbeidsintensieve bedrijven die bijdragen aan de circulaire transitie. De nood(stroom)generatoren passen niet in dit profiel. Er is geen sprake van hernieuwbare energie en

	de voorziening leidt niet tot extra werkgelegenheid. Aangezien het hier om een tijdelijke voorziening gaat die belangrijk is voor leveringszekerheid van elektriciteit voor de hele stad vindt het college dit aanvaardbaar. Daarbij speelt mee dat het nog 10 tot 15 jaar duurt voordat het bedrijvenpark volledig is ontwikkeld. De tijdsperiode dat een (bijna) volledig ontwikkeld bedrijvenpark Strijkviertel samengaat met de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren is daarom relatief kort. De tijdelijkheid van de (nood)stroomgeneratoren wordt geborgd in het omgevingsplan. De netbeheerder gaat ervan uit dat de stroomgeneratoren maximaal 10% van het jaar (ca. 800 uur) aan staan (alleen tijdens piekuren).
1.2	Met het nemen van het delegatiebesluit heeft de raad geen mogelijkheid om het omgevingsplan dat door het college is vastgesteld met amendementen aan te passen.
	De beslissingsbevoegdheid ligt door et delegatiebesluit bij het college B&W en de raad heeft dus geen mogelijkheid om bij te sturen bij de besluitvorming met bijvoorbeeld een amendement. De gemeenteraad is niet verantwoordelijk voor de omgevingsplanwijziging, maar wel aanspreekbaar, vanwege haar rol als volksvertegenwoordiger. De gemeenteraad wordt daarom geïnformeerd met een raadsbrief op het moment dat het omgevingsplan is vastgesteld zodat zij op de hoogte is van het genomen besluit en zo nodig in gesprek kan met de omgeving.
1.3	Er is een risico dat het bestemmingsplan voor Bedrijvenpark Strijkviertel de omgevingsplanwijziging voor de (nood)stroomgeneratoren overschrijft en daarmee de planologische mogelijkheden voor de (nood)stroomgeneratoren weer worden wegbestemd.
	Er ligt momenteel een bestemmingsplan ter besluitvorming bij de raad voor het nieuwe bedrijventerrein Strijkviertel. De beoogde installatie voor de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren past niet binnen het (nog vast te stellen) bestemmingsplan. De procedures kunnen parallel lopen, mits het bestemmingsplan circulair Bedrijvenpark Strijkviertel eerder in werking treedt dan het omgevingsplan voor de tijdelijke (nood)stroomgeneratoren. Het college gaat pas na de definitieve inwerkingtreding van het bestemmingsplan voor het circulaire bedrijventerrein Strijkviertel de omgevingsplanwijziging t.b.v. de stroomgeneratoren vaststellen.

Financiën

Het voorliggende delegatiebesluit heeft geen financiële consequenties omdat de planologische procedure ongeacht delegatie moet worden doorlopen. De kosten van de omgevingsplanwijziging worden bekostigd vanuit de middelen in het programma Klimaatvriendelijke Stad, onderdeel Energietransitie.

Vervolg

De wijziging van het omgevingsplan kent de volgende processtappen, als het delegatiebesluit door de gemeenteraad wordt genomen:

Bestemmingsplan circulair bedrijventerrein Strijkviertel:
- Agendering in de Raad: 2 oktober 2025
- Oktober-November 2025: beroepstermijn Bestemmingsplan
- Definitief in werking: eind november 2025

Omgevingsplanwijziging op BP Strijkviertel:
- September 2025: voorontwerp-omgevingsplan naar ketenpartners
- Oktober 2025: collegebesluit vrijgave ontwerp-omgevingsplan voor ter inzagelegging. De raad wordt geïnformeerd met een raadsbrief.
- Begin november 2025: kennisgeving voornemen en ter inzagelegging ontwerp-omgevingsplan.
- Februari 2026: collegebesluit vaststelling omgevingsplan. De raad wordt geïnformeerd met een raadsbrief.
- Februari-Maart 2026: beroepstermijn omgevingsplan.

- Inwerkingtreding omgevingsplan (mits geen voorlopige voorziening aangevraagd) vier weken na terinzagelegging voor beroep.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)

In de beleidsnota Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U staan de kaders voor het samenwerken met Utrechters. De mate van zeggenschap vanuit het kompas is peilen. Stedin en de gemeente informeren omwonenden (o.a. de woonwijk Rijnvliet) met een gezamenlijke brief over het initiatief en het voornemen van de gemeente om het omgevingsplan te wijzigen.
Het ontwerp omgevingsplan wordt gepubliceerd op Overheid.nl en regelsopdekaart.nl. Iedereen kan een zienswijze indienen over het ontwerp van de omgevingsplanwijziging die worden afgewogen bij de vaststelling van het omgevingsplan. Daarna geldt er een beroepstermijn van zes weken bij de Raad van State.

Communicatie

- Direct omwonenden, veelal ondernemers, zijn eind augustus persoonlijk door Stedin geïnformeerd over het initiatief met een bezoek en een brief.
- Overige omwonenden o.a. de woonwijk Rijnvliet ontvangen tegelijk met de kennisgeving een brief waarin ook de mogelijkheden van inspraak vermeld staan.
- Informatie is terug te lezen op de webpagina over Strijkviertel en de projectensite van Stedin. Er is een mogelijkheid om vragen te stellen via een speciaal emailadres of telefonisch.
- Het voornemen en de vaststelling van het omgevingsplan wordt gepubliceerd op Overheid.nl en regelsopdekaart.nl.
- De raad wordt geïnformeerd via een raadsbrief zodra het college de omgevingsplanwijziging heeft vastgesteld.

Referendabel

Referendabel volgens artikel 1:2 Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming
-

Bijlagen informatief
-